

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 41852/23

Susin YARAMUŞ ve Abdullah YARAMUŞ/Türkiye

Başkan,

Arnfinn Bårdsen,

Hâkimler

Saadet Yüksel,

Jovan Ilievski,

Oddný Mjöll Arnardóttir,

Gediminas Sagatys,

Stéphane Pisani,

Hugh Mercer,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Andrea Tamietti'nin katılımıyla 9 Haziran 2026 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("İkinci Bölüm"),

Yukarıda belirtilen 20 Kasım 2023 tarihinde yapılan başvuruyu,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile başvuranlar tarafından cevaben sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından, aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuranlar Susin Yaramuş ve Abdullah Yaramuş, Türk vatandaşları olup sırasıyla 1981 ve 1978 doğumludurlar. Başvuranlar, Şırnak'ta ikamet etmektedirler. İlgililer, Mahkeme önünde Şırnak Barosuna bağlı Avukatlar H. Tül ve N. Uysal Aslan tarafından temsil edilmişlerdir.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi eş görevlisi olan, Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkan Yardımcısı Alper Hakkı Yazıcı tarafından temsil edilmiştir.

A. Olayların Bağlamı

3. Bu başvurunun dayanağını oluşturan olaylar, *Elçi/Türkiye* ((k.k.), no. 63129/15, §§ 2-3, 29 Ocak 2019) ve *Ahmet Tunç ve diğerleri/Türkiye* ((k.k.), no. 4133/16 ve 31542/16, §§ 7-8, 29 Ocak 2019) davalarındaki olaylarla aynı bağlamda meydana gelmiştir. "Kürt meselesine" barışçıl ve kalıcı bir çözüm bulmak amacıyla 2012 yılı sonunda başlatılan çözüm süreci sayesinde yaşanan nispeten sükûnet döneminin ardından, Türkiye'nin güneydoğusundaki güvenlik durumu, PKK'ya (Kürdistan İşçi Partisi) bağlı yasa dışı silahlı gruplar tarafından yürütülen şiddet eylemlerinin artması nedeniyle 2015 yılı yazında kötüleşmiştir. Söz konusu gruplar, silahlı saldırıların yanı sıra, bölgedeki sosyal hayatı ve kamu düzenini bozmayı amaçlayan, bazılarını patlayıcılar yerleştirilmiş hendeklerin kazılması ve belirli mahallelerde sokakların barikatlarla kapatılması gibi başkaca yöntemlere de başvurmuşlardır. Bu eylemlere karşılık olarak yetkililer, Ağustos 2015'ten itibaren, mevcut başvurunun temelini oluşturan olayların yaşandığı Cizre ilçesi de dâhil olmak üzere, şehir merkezlerinde sokağa çıkma yasakları ilan etmişlerdir.

B. Muhammed Tahir Yaramuş'un Ölümü ve Ceza Soruşturması Açılması

4. 4 Eylül 2015 tarihinde Cizre'de sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

5. Kolluk kuvvetleri, 7 Eylül 2015 tarihinde saat 12.30 sularında 30-35 günlük, kimliği tespit edilemeyen bir bebeğin hayatını kaybettiğini ve cesedinin Cizre Devlet Hastanesine kaldırıldığını belirterek şüpheli bir ölüm vakası bildirmiştir.

6. Savcılık olayla ilgili derhal bir ceza soruşturması başlatmıştır.

7. Cumhuriyet savcısı, Cizre Devlet Hastanesine gitmiş; burada bebeğin cesedinin harici ölü muayenesi yapılmıştır.

8. Bebeğin cesedi daha sonra Şırnak Adli Tıp Kurumuna nakledilmiş ve burada tam otopsi yapılmıştır.

9. Yapılan otopsi neticesinde, ölümün beyin kanamasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

10. Başvuran Abdullah Yaramuş 12 Eylül 2015 tarihinde, savcı huzurunda, Şırnak Devlet Hastanesinde oğlu Muhammed Tahir Yaramuş'un cenazesini teşhis etmiştir.

11. Başvuran Abdullah Yaramuş, 27 Kasım 2015 tarihli ifadesinin ilgili kısmında savcıya, sokağa çıkma yasağının ikinci günü olan 5 Eylül 2015 tarihinde ailesiyle birlikte evinin bahçesinde oturduğu sırada, saat 21.00 sularında giriş kapısının yakınında bir patlama meydana geldiğini beyan etmiştir. Bunun üzerine yerden yaklaşık yarım metre yükseklikte bulunan balkondan eve girmeye çalıştıklarını ve bebeği kucağında taşıyan eşinin (başvuran Susin Yaramuş) ayağı takılarak düştüğünü ifade etmiştir. Çocuğun çok şiddetli bir şekilde ağladığını, annesinin kendisini emzirmesinin ardından sakinleştiğini ancak on ila on beş dakika sonra kusmaya başladığını belirtmiştir. Çocuğun ateşinin yükselmesi üzerine 112 Acil Çağrı Merkezini aradığını, ancak görevlilerin kendisine gece vakti gelemeyeceklerini söylediklerini beyan etmiştir.

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

12. Başvuran Abdullah Yaramuş, gece boyunca bebeğin ateşinin daha da yükseldiğini ve defalarca kustuğunu belirtmiştir. Eşinin sabah 112'yi aradığını, gelen ambulansın Saltan Sokak'ta polis tarafından bekletildiğini ifade etmiştir.

13. Başvuran, tekrar 112'yi aradıklarında kendilerinden Botan Hastanesinin yakınına gelmelerinin istendiğini eklemiştir.

14. İlgili son olarak, oğlunun 7 Eylül 2015 tarihinde sabah saat 3.00 sularında hayatını kaybettiğini, eşinin sabah bir milletvekilini aradığını ve bu milletvekilinin cenazeyi Nur Mahallesi'nde bulunan camiye götürmelerini istemesi üzerine cenazeyi oraya taşıdıklarını beyan etmiştir.

15. Başvuran Susin Yaramuş'un da aynı gün savcı tarafından ifadesi alınmıştır. Başvuran şu beyanlarda bulunmuştur:

“Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı esnasında yasağın ikinci günü akşam saat 21.00 sıralarında ben eşim Abdullah ve çocuklarımla birlikte elektrikler kesik olduğu için evimizin bahçesinde oturuyorduk; havalar sıcak olduğu için evin içerisinde değildik. Biz bahçede otururken uzaklardan silah sesleri geliyordu. Aniden evimizin dış kapısının önünde bir patlama meydana geldi ve patlama neticesinde evin duvarında ve dış kapısında zarar meydana geldi. Biz patlama ve neticesinde çıkan gürültüden korktuğumuz için hemen apar topar evimizin içine kaçmaya çalıştık.

Bu esnada 35 günlük bebeğimiz Muhammet Tahir benim kucağımdaydı. Evimizin içerisine girmek için zeminden yaklaşık yarım metre yükseklikte bulunan balkondan içeriye girmeye çalıştık. Tam balkona adım atacağım esnada korku ve panikten ayağım takıldı ve kucağımdaki bebeğim ile birlikte yüz üstü vaziyette betonun üzerine düştük. Hemen yerden kalktım ve bebeğimi alarak evin içerisine girdim yere düştüğümüz esnada bebeğimin bilinci açıktı. Bebeğimi kucağıma alıp içeriye girdiğimde bebeğim çok şiddetli bir şekilde ağlıyordu. Ben de bebeğim sakinleşsin diye bir müddet bebeğimi emzirdim. Emzirdikten sonra bebeğimin ağlaması kesildi ve sakinleşti fakat aradan 10-15 dk geçtikten sonra bebeğim kusmaya başladı, hemen bebeğimin ateşini el yordamıyla ölçtük bebeğimin ateşinin çok yükseldiğini fark ettik. Bunun üzerine eşim Abdullah hemen 112 ekiplerini aradı. Fakat 112 ekipleri gece vakti gelemeyeceklerini, ancak sabah gelebileceklerini söylediler.

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

Biz de bunun üzerine bebeğimizi sakinleştirmeye çalıştık bebeğimizin gece boyunca ateşi bir yükseldi bir düştü ve defalarca kustu. Sabah olunca eşim 112’yi aradı. Telefonda eşimin görüştüğü kişiler ambulansı yönlendirdiklerini söylediler. Biz evde ambulansı bekledik fakat ambulans evimizin bulunduğu sokağa girmedi ve Saltan Sokakta polisler tarafından bekletildi. Biz ambulansın siren seslerini çok net bir şekilde duyduk fakat polisler ambulansın geçişine izin vermediler. Ben ambulansa bakmak için ancak kafamı evin kapısından dışarı uzatabildim. Biraz uzaktan da olsa silah sesleri gelmeye devam ettiği için sokağa çıkamadım. Şayet sokağa çıksaydık sokak başında bekleyen zırhlı polis aracı bize ateş edecekti. Biz tekrar eşimle birlikte evin içerisine girdik, eşim sürekli 112’yi arayarak ambulans gelmesini istedi, fakat ambulans bir türlü evimizin bulunduğu sokağa gelmedi.

Eşim 112’yi en son aradığında, eşime “Biz sizin evinizin bulunduğu sokağa gelemiyoruz, siz çocuğunuzu Botan Hastanesinin oraya getirebilerseniz biz oradan alıp hastaneye [Cizre Hastanesine] götürebiliriz.” dediler. Eşim de telefondaki şahsa ben zaten çocuğumu Botan Hastanesine kadar getirebilsem oradan da hastaneye [Cizre Hastanesine] getirebilirim, dedi.

Biz akşama kadar çocuğun ateşini düşürmek için çocuğu sirkeli suyla sildik, sirkeli suyla hazırladığımız bezi çocuğun alnına koyduk.

Bebeğin kusması akşama kadar aralıklarla devam etti ve gece saat 03:00 civarında bebeğimin gözleri açık vaziyetteydi, ben de bebeğime “Akşama kadar gözünü açmadın uyudun, şimdi gözlerini açtın.” dedim. Fakat bebeğimi kontrol ettiğimde nefes almıyordu ve bebeğim vefat etti.

Sabah eşim HDP [Halkların Demokratik Partisi] Şırnak milletvekili F.S.yi aradı ve F.S., eşime çocuğunun cenazesini Nur Mahallesi içerisinde bulunan camiye getirmemizi, camide başka cenazelerinin de bulunduğunu söyledi. Bunun üzerine eşim komşumuz Mehmet ile birlikte bahçe duvarlarını delerek Nur mahallesinin içinde bulunan camiye bebeğimizin cenazesini götürdü.

Ben, günahsız, daha kırkı bile çıkmamış bebeğimin ölümüne sebep olanlardan şikâyetçiyim.”

16. Başvuranların avukatı, Cizre Cumhuriyet Başsavcılığına tarihsiz bir dilekçe sunmuştur. Avukat, başvuranların bebeğinin güvenlik güçlerinin eylemleri neticesinde hayatını kaybettiğini ileri sürerek soruşturmanın

hızlandırılmasını ve sorumluların tespit edilmesini talep etmiştir. Yetkililer, soruşturma dosyasının bir örneğini avukata iletmişlerdir.

17. Başvuranlar, müşteki sıfatıyla, 31 Mart 2016 tarihinde savcı huzurunda, 27 Kasım 2015 tarihinde verdikleri ifadelere benzer nitelikte ek beyanlarda bulunmuşlardır (yukarıda 11-15. paragraflar).

18. 1 Nisan 2016 tarihli soruşturma raporunda, hiçbir görgü tanığının tespit edilmediği ve olay yerini gören hiçbir güvenlik kamerasının da bulunmadığı belirtilmiştir.

19. Cizre Cumhuriyet Başsavcılığı 10 Ağustos 2016 tarihinde, olayın sorumlusu veya sorumlularının tespit edilmesi amacıyla kapsamlı bir soruşturma yürütmesi için Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğünü görevlendirmiştir.

20. 27 Eylül 2016 tarihinde düzenlenen bir polis raporunda, görgü tanıklarının veya olay yerini kaydeden güvenlik kameralarının bulunmaması nedeniyle sorumlunun veya sorumluların tespit edilmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir.

21. Savcılık 27 Nisan 2017 tarihinde, olayın sorumlusu veya sorumlularının tespit edilmesi ve gerektiği takdirde savcılığa sevk edilmesi amacıyla kapsamlı bir soruşturma yürütülmesi için Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğüne talimat vermiştir. Ayrıca, tanıkların tespit edilerek ifadelerinin alınmasını ve olaya ilişkin tüm video kayıtlarının araştırılarak analiz edilmesini talep etmiştir.

22. 13 Haziran 2017 tarihli polis raporunda, olayın gerçekleştiği anı görmeye imkân veren herhangi bir görgü tanığının veya güvenlik kamerası sisteminin bulunmadığı kaydedilmiştir.

23. Cizre Cumhuriyet Savcısı, 5 Ekim 2017 tarihinde, kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir. Bu kararın ilgili kısımları aşağıdaki şekildedir:

“Sokağa çıkma yasağının devam ettiği 7 Eylül 2015 tarihinde kimliği belirsiz bir erkek bebeğin vefat ettiğinin ve bebeğin cesedinin Cizre Devlet Hastanesine getirildiğinin bildirilmesi üzerine savcılık tarafından soruşturma başlatılmıştır.

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

Ölenin babası olan müşteki Abdullah Yaramuş'un alınan beyanında özetle, Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı esnasında, yasağın ikinci günü akşam saat 21:00 sıralarında eşi Susin ve çocuklarıyla birlikte elektrikler kesik olduğu için bahçede oturduklarını, havaların sıcak olmasından dolayı evin içerisinde olmadıklarını ifade etmiştir. Uzaklardan silah sesleri geldiğini, aniden evlerinin dış kapısının yakınında bir patlama meydana geldiğini ve patlama neticesinde evin duvarında ve kapısında zarar meydana geldiğini beyan etmiştir. Patlamadan ve neticesinde çıkan gürültüden korktukları için apar topar evlerinin içine kaçmaya çalıştıklarını; içeri girmeye çalıştıkları esnada 35 günlük bebekleri Muhammet Tahir'in eşinin kucağında olduğunu, evlerinin içerisine girmek için zeminden yaklaşık yarım metre yükseklikte bulunan balkondan içeriye kaçmaya çalıştıkları esnada, eşinin balkondan içeri adımını atarken, korku ve panikle ayağının takıldığını, eşinin kucağındaki bebekle birlikte yüz üstü vaziyette betonun üzerine düştüğünü, bebeğin yere düştüğü esnada bilincinin açık olduğunu, çok şiddetli bir şekilde ağladığını, eşinin, sakinleşmesi için bir müddet bebeği emzirdiğini, emzirdikten sonra bebeğin ağlamasının kesildiğini ve sakinleştiğini; fakat aradan on-on beş dakika geçtikten sonra bebeklerinin kusmaya başladığını, bebeğinin ateşini el yordamıyla ölçtüklerini, ateşinin çok yükseldiğini fark ettiklerini, bunun üzerine hemen 112'yi aradığını fakat 112 ekiplerinin gece vakti gelemeyeceklerini, ancak sabah gelebileceklerini beyan ettiklerini, bebeklerinin ateşinin bir yükselip bir düştüğünü, defalarca kustuğunu, sabah olduğunda eşinin 112 acil servisi aradığını, ambulansı beklediklerini fakat ambulansın evlerinin bulunduğu sokağa giremediğini, Saltan Sokakta polisler tarafından bekletildiğini, ambulansın siren seslerini çok net bir şekilde duyduğunu fakat polislerin ambulansın geçişine izin vermediğini, silah sesleri gelmeye devam ettiği için sokağa çıkamadığını, defalarca 112'yi arayarak ambulans gelmesini istediğini, ambulansın bir türlü gelemediğini, 112'yi en son aradıklarında "Biz sizin evinizin bulunduğu sokağa gelemiyoruz, siz çocuğunuzu Botan hastanesinin oraya getirebilerseniz biz oradan alıp [Cizre] hastanesine götürebiliriz" şeklinde cevap verdiklerini, bunun üzerine kendilerinin bebeklerinin ateşini düşürebilmek amacıyla akşama kadar sirkeli suyla müdahale ettiklerini, bebeğin kusmasının akşama kadar aralıklarla devam ettiğini ve gece saat 03:00 civarında gözleri açık vaziyette olduğunu; fakat bebeğini kontrol ettiğinde nefes almadığını ve bebeğinin vefat ettiğini anladığını, bebeğinin ölümüne sebep olanlardan davacı ve şikâyetçi olduğunu beyan etmiştir.

Susin Yaramuş'un alınan ifadesi müştekinin beyanını doğrular niteliktedir.

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

Tüm soruşturma evrakına göre, [Susin Yaramuş'un] dışarıdan gelen silah ve patlama sesleri sebebiyle yaşadığı korku ve panik neticesinde eve girmeye çalışırken bebeği ile birlikte yere düştüğü ve bebeğinin ölümünün bu düşme neticesinde beyin kanaması geçirmesine bağlı olduğu 25 Şubat 2016 tarihli Adli Tıp Kurumunun inceleme raporunda belirtildiği, hepsi birlikte değerlendirildiğinde, Susin Yaramuş'un, bebeğinin ölümünde, taksir derecesinde dahi kusuru bulunmadığı, kaldı ki taksirli bir hareket neticesinde bebeğinin ölümüne neden olduğu kabul edilse dahi, Türk Ceza Kanunu'nun 22. maddesinin 6. fıkrasında (TCK 22/6) düzenlenen, taksirli hareket sonucu neden olunan netice, münhasıran failin kişisel ve ailevi durumu bakımından, artık bir cezanın hükmedilmesini gereksiz kılacak derecede mağdur olmasına yol açmışsa ceza verilmez; (bilinçli taksir halinde verilecek ceza yarıdan altıda bire kadar indirilebilir) demek suretiyle, bebeğini kaybetmiş olması nedeniyle zaten büyük bir acı ve ciddi bir zarara uğramış olan ilgilinin, durumunun ağırlaştırılmasına veya kendisine ek bir zarar verilmesi gerekmediği; ayrıca Abdullah Yaramuş ve Susin Yaramuş'un ifadelerinde belirttikleri üzere, ikametlerinin bulunduğu sokak ve çevresinde, güvenlik güçleri ile terör örgütü mensupları arasında şiddetli çatışmalar yaşandığı, bu sebepten 112 ekiplerinin, ikametinin bulunduğu sokakta yaşanan patlamalar ve yaşanan çatışmalardan dolayı, güvenlik sebebiyle olay yerine gelip, yaralı bebeğe müdahale edemediği kaydedilmelidir.

Yukarıda anılan bu gerekçelerle, ilgili hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildi."

24. Başvuranlar, avukatları aracılığıyla kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz etmişlerdir. Yetkili makamların, çocuklarının ölümü sürecinde ihmali bulunan kişileri hedef almak yerine, mağdur anne hakkında soruşturma başlattıklarını iddia etmişlerdir. Başvuranlara göre, evlerinin yakınına düşen cisim olayın tetikleyici unsurunu teşkil etmekteydi. Asıl şüphelilerin, tıbbi yardım ulaştırılmasına engel olan güvenlik güçleri olduğunu ifade etmişlerdir. Başvuranlar, ambulans görevlilerinin kendilerine yardım etmek için ellerinden geleni yapmadıklarını ileri sürmüşlerdir. Sokağa çıkma yasağı ilan eden kişileri de sorumlu olarak göstermişlerdir. Son olarak başvuranlar, sokağa çıkma yasağı kaldırılmış olmasına rağmen, olayın meydana geldiği yerde halen inceleme yapılmadığını belirtmişlerdir.

25. Cizre Sulh Ceza Hâkimliği, 2 Ocak 2018 tarihinde, başvuruların itirazının reddine karar vermiştir. Bu kararın ilgili bölümleri aşağıdaki şekildedir:

“Ancak Ceza Muhakemesi Kanunu ve Türk Ceza Kanunu’nun ilgili hükümleri uyarınca Hakimliğimizce yalnızca itiraz edilen takipsizlik kararının incelenerek karara bağlanabileceği, bu kararın incelenmesi neticesinde verilen takipsizlik kararının yerinde olduğunun anlaşıldığı, bunun dışında Hakimliğimizce herhangi bir incelemenin yapılamayacağı, müştekilerin söz konusu olayla ilgili olarak her zaman belirtmiş oldukları şüpheliler hakkında suç duyurusunda bulunarak savcılık tarafından gerekli soruşturmanın yapılmasını talep edebilecekleri anlaşılmıştır. Bu haliyle şüpheli Susin Yaramuş hakkında kamu davasının açılması için yeterli nedenlerin bulunmadığı, verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararın usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından, itirazın reddine karar verilmiştir.”

26. Bu karar, başvuranlara 10 Ocak 2018 tarihinde bildirilmiştir.

C. Anayasa Mahkemesine Yapılan Bireysel Başvuru

27. Başvuranlar 9 Şubat 2018 tarihinde, avukatları aracılığıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

28. Anayasa Mahkemesi 23 Mayıs 2023 tarihli kararla, başvuruyu kabul edilemez bulmuştur. Bu karar, ilgililerin avukatına 26 Temmuz 2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

29. Başvuranların, bebeğin yaralanmasından güvenlik güçlerinin silahlı güç kullanımını sorumlu tuttıkları iddiasına ilişkin olarak Anayasa Mahkemesi, güvenlik güçlerince yürütülen operasyonlar ile bebeğin yaralanmasıyla sonuçlanan düşme olayı arasında yeterince kanıtlanmış bir illiyet bağı kurulamayacağı kanaatine varmıştır. Bu doğrultuda, güvenlik güçlerini hedef alan şikâyetin savunulabilir nitelikte olmadığı, dolayısıyla etkili bir soruşturma yürütülmesine ilişkin herhangi bir usuli yükümlülüğün doğmadığı değerlendirilmesinde bulunmuştur.

30. Anayasa Mahkemesi, yaşam hakkının esas ve usul yönünden ihlal edildiğine dair şikâyetlerin açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle, başvurunun bu kısmının kabul edilemez olduğu sonucuna varmaktadır.

31. Anayasa Mahkemesi, bir yandan başvuruların, bebeğin ölümünü acil tıbbi bakım yokluğuna bağladıkları şikâyet ile diğer yandan sorumlular hakkında etkili bir ceza soruşturması yürütülmediğine ilişkin şikâyet ile ilgili olarak, yaşam hakkının Devlete özellikle sağlık hizmetlerinin organizasyonu ve etkili başvuru yollarının varlığı açısından pozitif yükümlülükler yüklediğini, ancak bu yükümlülüklerin her durumda mutlaka bir ceza soruşturması açılmasını gerektirmediğini hatırlatmıştır.

32. Anayasa Mahkemesi, ölümün meydana geldiği koşulların yeterince tespit edildiği ve başvuruların, acil servis ekiplerinin güvenlik nedenleriyle olay yerine ulaşamadıklarını bizzat belirtmiş olmaları dikkate alındığında, yardımın ulaştırılamamasının sağlık personelinin cezai sorumluluğunu doğuracak nitelikte bireysel kusurundan kaynaklandığının dosyadaki unsurlardan anlaşılmadığı kanaatine varmıştır.

33. Bu koşullar altında, idare mahkemeleri önünde açılan tazminat davasının, ilke olarak, başvuruların şikâyetlerini gidermeye elverişli etkili bir başvuru yolu oluşturabileceği sonucuna varmıştır.

34. Başvuruların, maddi ve manevi zararlarının tazmini amacıyla 21 Eylül 2017 tarihinde Mardin İdare Mahkemesi önünde tazminat davası açtıklarını tespit etmiştir.

35. Anayasa Mahkemesi, söz konusu davanın 18 Kasım 2020 tarihli bir kararla reddedildiğini kaydetmiştir.

36. İdare Mahkemesinin, başvuruların, iddialarını destekleyebilecek nitelikte herhangi bir unsur sunmadıkları değerlendirmesinde bulunduğunu kaydetmiştir. İdare Mahkemesi aynı zamanda, idareye atfedilebilecek herhangi bir eylem veya ihmal ile zarar arasında illiyet bağının kurulamayacağı kanaatine varmıştır. İdare Mahkemesi buradan hareketle, hizmet kusuruna veya kusursuz sorumluluğa dayanılarak idarenin

sorumluluğuna gidilemeyeceği sonucuna varmıştır. Son olarak, olayların terör veya terörle mücadele kapsamına sokulmasına imkân veren hiçbir unsurun bulunmadığına ve bu nedenle sosyal risk ilkesinin somut olayda uygulama alanı bulamayacağına karar vermiştir.

37. Anayasa Mahkemesi son olarak, davanın Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi önünde istinaf incelemesinde olduğunu kaydetmiştir. Başvuranların yaşam hakkının maddi boyutuna ilişkin şikâyetlerini tam yargı davası kapsamında idare mahkemesine sunduklarını gözlemlemektedir. Bununla birlikte, idare mahkemeleri tam yargı davası hakkında henüz bir karar vermemiş olduğu halde başvuruların söz konusu bireysel başvuruda bulunduklarını tespit etmiştir. Anayasa Mahkemesi, olağan hukuk yollarının tüketilmediği sonucuna varmıştır. Bu bağlamda, bireysel başvurunun ikincil niteliğini ve öncelikle olağan hukuk yollarının tüketilmesi gerekliliğini hatırlatmıştır. İdare mahkemeleri önündeki yargılamanın sona ermesinin ardından başvuruların kendisine yeniden başvuruda bulunabileceklerini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi, bu nedenle, olağan başvuru yollarının tüketilmediği gerekçesiyle, başvurunun bu kısmının kabul edilemez olduğu sonucuna varmıştır.

D. Sonraki Yargılama Süreci

38. Hükümet, görüşlerinde, Gaziantep Bölge İdare Mahkemesinin 28 Nisan 2023 tarihinde başvuruların açtığı davayı kesin olarak reddettiğini Mahkemeye bildirmiştir.

39. Bölge İdare Mahkemesi, kararında özellikle aşağıdaki tespitlerde bulunmuştur:

“Yukarıda hatırlatılan tüm unsurların incelenmesi neticesinde, şikâyetçi sıfatıyla hareket eden başvurular anne Susin Yaramuş ile baba Abdullah Yaramuş’un, 5 Eylül 2015 tarihinde 21.00 ile 22.00 saatleri arasında yaşanan çatışmalar nedeniyle korktukları ve evlerinin içine sığınmaya çalıştıklarını; bu sırada Susin Yaramuş’un kucağındaki bebeğiyle birlikte düştüğünü ve bebeğin bu düşme sonucunda yaralandığını; ardından

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

da bir ambulans talep ettiklerini belirttikleri anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, başvuruların beyanlarından, olayın saat 21.00 ile 22.00 arasında meydana geldiğini ileri sürdükleri anlaşılmaktadır. Oysa 112 Acil Çağrı Merkezine kaydedilen çağrı saat 12.45'te yapılmış olup, bu saat iddia edilen saatten belirgin şekilde daha öncedir.

Ambulansın saat 12.46'da hareket ettiği sabit olmakla birlikte, çatışmaların yanı sıra güzergahın ve çevrenin güvenli olmaması nedeniyle geri dönmek zorunda kaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca, bu çağrının öncesinde veya sonrasında 112 Acil Çağrı Merkezine başka herhangi bir çağrı yapılmadığı da tespit edilmiştir. Başvuruların vekilinin beyanları ile başvuruların kendi beyanları arasında olayın gerçekleştiği gün ve saate ilişkin tutarsızlıklar bulunduğu görülmektedir. Son olarak, olayın başvuruların iddia ettiği gibi 5 Eylül 2015 tarihinde 21.00 ile 22.00 saatleri arasında meydana geldiği kabul edilse dahi, olaylardan sonra yapıldı gibi sunulan ancak saat 12.45'te gerçekleştirilen 112 Acil Çağrı Merkezi araması, zaman bakımından bir çelişki bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Öte yandan, Adli Tıp Kurumunun 25 Şubat 2016 tarihli raporundan, bebeğin ölümünün düşmeye bağlı beyin kanaması sonucu meydana geldiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, başvuruların, ölüme neden olan olayın tam olarak ne zaman ve hangi koşullarda meydana geldiğini açık bir şekilde ortaya koyacak durumda olmadıkları görülmektedir.

Bu koşullar altında, başvurular, ihtilaf konusu olayın sokağa çıkma yasağı döneminde meydana gelen çatışmalar nedeniyle yaşandığını veya zamanında müdahale edilmemesinin ölüme yol açtığını ortaya koyabilecek herhangi bir delil sunmamışlardır. Bu itibarla, iddia edilen zarar ile idareye atfedilebilir hizmet kusuru veya ihmal arasında doğrudan ve kesin bir illiyet bağının bulunduğunu kabul etmek mümkün olmadığı gibi, evleviyetle (*a fortiori*) kusursuz sorumluluk dayanağını kabul etmek de mümkün değildir. Öte yandan, dosyada olayın bir terör eyleminden kaynaklandığı sonucuna varılmasına imkân verecek herhangi bir unsur da bulunmamaktadır. Bu nedenle olay, 5233 sayılı Kanun kapsamında incelenemez. Buna göre, ileri sürülen zararın idareye yüklenmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, başvuruların maddi ve manevi tazminata ilişkin taleplerinin reddedilmesi gerekmektedir.

Başvurular, başvurularında, idarenin operasyon bölgesinde bulunan kişilerin güvenliğini sağlamak ve yaşamlarını korumak amacıyla gerekli tedbirleri almadığını, bunun da yaşam hakkının ihlaline yol açtığını da ileri sürmüşlerdir. Bu bağlamda

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

başvuranlar özellikle, mağdurun acilen bir hastaneye naklinin sağlanamadığını ileri sürmüşlerdir.

(...)

Oysa dosyaya eklenen Şırnak 112 Ambulans Servisi kayıt formuna göre, 5 Eylül 2015 tarihinde saat 12.45'te Abdullah Yaramuş tarafından yapılan çağrı üzerine yalnızca tek bir ambulans talebi kayda geçirilmiştir. Ambulans saat 12.46'da istasyondan hareket etmiş, ancak olay yerinin ve personelin güvenliği sağlanamadığından geri dönmek zorunda kalmıştır.

Ayrıca, Abdullah Yaramuş'un 31 Mart 2016 tarihinde alınan ifadesinden de ambulansın güvenlik nedenleriyle olay yerine ulaşamadığı anlaşılmaktadır. Öte yandan, başvuranlar olayın 5 Eylül 2015 tarihinde 21.00 ile 22.00 saatleri arasında meydana geldiğini belirtmiş olsalar da Abdullah Yaramuş'a ait cep telefonu numarasından bu zaman dilimi içerisinde herhangi bir aramanın yapıldığına ilişkin bir kayıt bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, yukarıda açıklanan hususlar dikkate alındığında, davalı idareye herhangi bir hizmet kusuru atfedilemez.

Açıklanan gerekçelerle, Mardin 1. İdare Mahkemesinin 18 Kasım 2020 tarihli ve E.2017/2449, K.2020/2041 sayılı kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.”

40. Bölge İdare Mahkemesinin kararı, başvuranların avukatına 8 Haziran 2023 tarihinde tebliğ edilmiştir.

41. Başvuranlar 10 Temmuz 2023 tarihinde, avukatları aracılığıyla Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuşlardır.

42. Başvuranlar esas itibarıyla, idarenin, kişilerin yaşam hakkını korumak için gerekli tedbirleri almaksızın sokağa çıkma yasağı ilan ettiğini, güvenlik nedenleriyle olay yerine ambulansın ulaşamadığını, bebeklerinin tıbbi bakım alamaması nedeniyle yaşamını yitirdiğini ve bu nedenlerle çocuklarının yaşam hakkının ihlal edildiğini ileri sürmektedirler.

43. Mahkemenin elindeki son bilgilere göre, yani 9 Ocak 2025 tarihi itibarıyla, yargılama Anayasa Mahkemesi önünde halen derdesttir.

ŞİKÂyetler

44. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2 ve 6. maddelerine dayanarak, çocuklarının ölümünün Cizre'de yaşanan olaylarla bağlantılı olduğunu ve oğullarının, durumu açıkça kritik olmasına rağmen uygun tedaviden yararlanmamış olması sebebiyle acil tıbbi bakım sağlanamamasından kaynaklandığını ileri sürmektedirler. Başvuranlar ayrıca, savcılık tarafından yürütülen soruşturmanın etkili olmadığını iddia etmektedirler.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME

45. Başvuranlar, bebeklerinin ölümünün Devletin eylem ve ihmallerinden kaynaklandığı ve bu ölümün meydana geldiği koşullara ilişkin etkili bir soruşturma yürütülmediği kanaatindedirler.

46. Olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eden Mahkeme (*Radomilja ve diğerleri/Hırvatistan* [BD], no. 37685/10 ve 22768/12, §§ 114 ve 126, AİHM 2018), başvuruların iddialarını Sözleşme'nin yalnızca 2. maddesi açısından inceleyecektir. Bu maddenin ilgili kısmı aşağıdaki şekildedir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur.

(...)”

A. Tarafların İddiaları

1. Hükümet

47. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Somut olayın koşullarında, başvuranların Mahkemeye başvurmadan önce idare mahkemeleri önünde tazminat davası açmış olmaları gerektiğini iddia etmektedir. Hükümet, bu hukuk yolunun, başvuranların şikâyetlerinin incelenmesine imkân tanıyacak ve kendilerine yeterli bir telafi sağlayacak nitelikte olduğu kanaatindedir. Bu bağlamda, soruşturma kapsamında,

başvuranların 5 Eylül 2015 tarihinde saat 12.45'te ambulans talep ettiklerinin, ambulansın derhal yola çıktığının ve başvuranların ikametgâhına yaklaşık 100 metre kadar yaklaştıktan sonra güvenlik nedeniyle geri dönmek zorunda kaldığının, ayrıca güvenlik güçlerinin, ambulansın olay yerine ulaşmasını engelleyecek herhangi bir müdahalesinin bulunmadığının tespit edildiğini ileri sürmektedir. Hükümet, ceza soruşturmasının, ölümün kasıtlı bir eylemden değil, kaza sonucu düşmeden kaynaklandığının tespit edilmesine imkân verdiğini eklemekte ve bu doğrultuda, Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan pozitif yükümlülüğün, özellikle kamu hizmetinin muhtemel bir aksayışını tespit ettirmek ve gerektiği takdirde tazmin ettirmek amacıyla, idare mahkemeleri önünde bir tazminat yolunun sunulmasıyla yerine getirilmiş sayılabileceği sonucuna varmaktadır. Ayrıca, idare mahkemeleri tarafından verilen kararın, bireysel başvuru kapsamında Anayasa Mahkemesi önüne taşınabileceğini hatırlatmaktadır.

48. Hükümet, her halükârda, başvuranların oğullarının ölümünde yetkili makamların herhangi bir sorumluluğunun bulunduğunu reddetmektedir. İlk olarak, güvenlik güçlerinin ambulansın olay yerine erişimini engellediği yönündeki iddiaya karşı çıkmakta ve bu iddianın olgusal temelden yoksun olduğunu ileri sürmektedir. Hükümet, başvuran Susin Yaramuş'un, ambulansın güvenlik nedenleriyle ikametgâhlarına ulaşamadığını açıkça kabul ettiğini vurgulamaktadır. Hükümet, başvuranların iddiasına göre olayın meydana geldiği 21.00 ile 22.00 saatleri arasında, söz konusu hat üzerinden 112 Acil Çağrı Merkezine başkaca hiçbir aramanın kayıtlara geçmediğini belirtmekte ve bu durumun, olayların kronolojisi bakımından çelişkiler barındırdığını değerlendirmektedir.

49. Hükümet ayrıca, Devletin özellikle 112 Acil Servis aracılığıyla acil sağlık hizmetlerine erişimi güvence altına almaya yönelik mevzuatsal ve operasyonel bir çerçeve oluşturduğunu eklemektedir. Bölgede hâkim olan güvenlik koşulları dikkate alındığında, acil müdahale ekibinin geri dönme

kararının Sözleşme'nin 2. maddesi bakımından makamlara yüklenebilecek bir ihlal teşkil etmediğini ileri sürmektedir.

50. Son olarak, Hükümet, yetkili makamların ölümün meydana geldiği koşullara ilişkin etkili bir soruşturma yürüttükleri kanaatindedir. Hükümet, Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenen adli tıp bilirkişi raporunun dosyaya eklendiğini ve başvuruların, avukatları aracılığıyla, Cumhuriyet savcısı tarafından verilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair karara itiraz edebildiklerini vurgulamaktadır.

2. Başvuranlar

51. Başvuranlar, Hükümetin olaya ilişkin hadiselerin seyrini tatmin edici ve inandırıcı bir şekilde açıklayacak durumda olmadığını ve iddialarını çürütecek nitelikte somut deliller sunmadığını ileri sürmektedirler.

52. Başvuranlar ayrıca, soruşturma makamlarının gerekli tedbirleri almaması nedeniyle, oğullarının kasıtlı bir eylem veya ihmal sonucu hayatını kaybettiği yönündeki iddialarına Hükümet tarafından makul bir yanıt almadıklarını eklemektedirler.

53. İlgililer, bu başvurunun çocuklarının ölümü üzerine başlatılan ceza soruşturmasıyla ilgili olduğunu belirtmişlerdir. Başvuranlar, ceza soruşturmasının etkisizliği nedeniyle hiçbir kamu görevlisi hakkında kovuşturma yürütülmediğini ve kasıtlı eylem veya ihmal iddialarının incelenmediğini ileri sürmektedirler.

54. Başvuranlara göre bu unsurlar, Sözleşme'nin 2. maddesinin gerek esas gerekse usul yönünden ihlal edildiği sonucuna varılmasını haklı göstermektedir.

B. Mahkemenin Değerlendirmesi

1. Genel İlkeler

55. İç hukuk yollarının tüketilmesi konusundaki genel ilkeler, *Cenevre Sendikal Eylem Topluluğu (CGAS)/İsviçre* [BD] (no. 21881/20, §§ 138-145, 27 Kasım 2023) kararında özetlenmiştir.

56. Mahkeme ayrıca, Sözleşme'nin 2. maddesinin, Devleti kendi yetki alanı altındaki kişilerin yaşamını korumak için gerekli tedbirleri almaya yükümlü kılarak, kişiye karşı işlenen ihlallere karşı caydırıcı ve etkili bir ceza mevzuatı oluşturma ve bu ihlalleri önlemek, bastırmak ve cezalandırmak üzere tasarlanmış bir uygulama mekanizmasına dayanma yoluyla yaşam hakkını güvence altına alma görevini Devlete yüklediğini hatırlatmaktadır. Söz konusu yükümlülük, bir bireyin şüpheli koşullar altında ölümcül şekilde yaralandığına inanmak için sebeplerin bulunduğu durumlarda, ilgilinin hayatına kastettiği iddia edilen fail devlet görevlisi olmasa dahi, zımnen etkili bir resmi soruşturma yürütülmesini gerektirmektedir (*Mustafa Tunç ve Fecire Tunç/Türkiye* [BD], no. 24014/05, § 171, 14 Nisan 2015 ve *Kolevi/Bulgaristan*, no. 1108/02, § 191, 5 Kasım 2009 ile burada yer alan diğer atıflar).

57. Mahkeme ayrıca, ölümün bir kaza veya başka bir kasıtsız eylemden kaynaklandığının en başta ve açık bir şekilde saptanmadığı ve olay ve olgular ışığında adam öldürme tezinin en azından savunulabilir olduğu durumlarda, Sözleşme'nin, ölüm koşullarını aydınlatmak üzere asgari etkililik kriterlerini karşılayan bir soruşturma yürütülmesini gerektirdiğini yeniden ifade etmektedir. Soruşturma sonucunda kaza tezinin benimsenmiş olması bu husus üzerinde herhangi bir etkiye sahip değildir; zira soruşturma yapma yükümlülüğü tam olarak gündemdeki tezleri çürütmek ya da doğrulamak amacı taşımaktadır (yukarıda anılan *Mustafa Tunç ve Fecire Tunç*, § 4904).

58. Böyle bir durumda, yetkili makamların yalnızca tazminat ödüyor olması, tek başına onları usuli yükümlülüklerinden muaf tutamaz (*Mustafa*

Tunç ve Fecire Tunç, yukarıda anılan, § 134 Bu nedenle, olası bir adam öldürme vakası söz konusu olduğunda, idare mahkemeleri önündeki bir tazminat davasının etkili bir hukuk yolu teşkil ettiği kabul edilemez; zira böyle bir dava, gerektiği takdirde, sorumluların tespit edilmesini ve cezalandırılmasını sağlayamaz (*Erkan/Türkiye* (k.k.), no. 41792/10, §§ 61-62, 28 Ocak 2014; Devletin uygun acil sağlık hizmetlerine erişim sağlama yükümlülüğü konusunda, bk. *Mehmet Şentürk ve Bekir Şentürk/Türkiye*, no. 13423/09, §§ 96-97, AİHM, 2013).

2. Bu İlkelerin Mevcut Davaya Uygulanması

a) Yetkili makamlarca kabul edilen kaza sonucu düşme iddiasına ilişkin olarak

59. Mevcut başvuruda, Anayasa Mahkemesinin de işaret ettiği üzere (yukarıda 29 ila 33. paragraflar), başvuranların iddiasını destekler nitelikte herhangi bir emare, unsur veya delil başlangıcı bulunmadığı dikkate alındığında, çocuklarının, annesinin kucağındaiken kazara düşmesi dışında harici bir olay nedeniyle yaşamını yitirdiği yönündeki iddia spekülasyondan ibaret olup, dolayısıyla resmi bir ceza soruşturması yürütülmesi gerekliliğine dayanak oluşturamaz.

60. Mahkeme, dolayısıyla yetkili makamlarca benimsenen tezin inandırıcılıktan yoksun olmadığı ve objektif unsurlara dayandığı kanaatindedir.

61. Bu itibarla Mahkeme, kendisini ulusal makamların vardığı sonuçlardan ayrılmaya sevk edecek ikna edici ve yeterli herhangi bir gerekçe görmemektedir.

62. Nitekim başvuranların, çocuklarının Cizre’de güvenlik güçlerince yürütülen operasyonlar nedeniyle ağır şekilde yaralandığı yönündeki iddialarına ilişkin olarak, dosyanın unsurlardan, soruşturma aşamasında alınan ifadelerinde, bebekleri annesinin kucağında bulunduğu sırada ikametgâhlarının yakınında meydana gelen bir patlama üzerine korku ve

paniğe kapıldıklarını beyan ettikleri anlaşılmaktadır. Başvuranlar, avlunun zemininden yaklaşık yarım metre yüksekte bulunan balkon üzerinden eve girmeye çalıştıklarını belirtmişler ve başvuran Susin Yaramuş'un ayağı takılarak bebeğiyle beraber yüzüstü yere düştüğünü eklemişlerdir (yukarıda 11-15. paragraflar).

63. Kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın gerekçe kısmında (yukarıda 23. paragraf) Cumhuriyet savcısı, başvuranların ikametgâhının bulunduğu sokakta ve çevresinde güvenlik güçleri ile bir terör örgütünün üyeleri arasında şiddetli çatışmaların yaşandığını belirtmiştir. Ayrıca, dışarıdan gelen silah ve patlama sesleri nedeniyle korku ve paniğe kapılan başvuran Susin Yaramuş'un eve girmeye çalıştığı sırada bebeğiyle birlikte düştüğünü ve bu koşullar altında, bebeğin ölümünde kendisine, taksir derecesinde dahi, hiçbir kusur atfedilemeyeceğini kaydetmiştir.

64. Dolayısıyla dosyada yer alan hiçbir unsur, güvenlik güçlerine atfedilebilir bir eylem veya ihmalin başvuranların bebeğinin yaşam hakkını ihlal ettiğini söylemeye imkân vermemektedir. Güvenlik güçlerince yürütülen operasyonlar ile annesinin ayağının takılıp yere düştüğü esnada kucağındaki bebeğin kazara düşmesi arasında hiçbir illiyet bağı kurulmamıştır. Buradan hareketle, başvuranların, ceza hukuku anlamında, güvenlik güçlerinin eylemi ile bebeğin ölümü arasında illiyet bağı bulunduğu yönündeki iddiası kabul edilemez.

65. Yukarıda belirtilen hususlardan anlaşıldığı üzere, başvuranların bu bağlamdaki şikâyetleri, Sözleşme'nin 2. maddesinin gerek esas gerekse usul boyutu bakımından açıkça dayanaktan yoksun olup Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının (a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmelidir.

- b) Muhammed Tahir Yaramuş'un acil tıbbi müdahalede bulunulmaması nedeniyle öldüğü ve sorumlular hakkında etkili bir ceza soruşturması yürütülmediği iddialarına ilişkin olarak**

66. Ardından, başvuranların çocuklarının acil tıbbi müdahalede bulunulmaması nedeniyle öldüğü ve sorumlular hakkında etkili bir ceza soruşturması yürütülmediği yönündeki iddialarına ilişkin olarak Mahkeme, başvuranların, yetkilileri terörle mücadele operasyonlarından etkilenmeyen mahalle sakinlerinin güvenliğini sağlamak için yeterli önleyici tedbirleri almamakla suçladıklarını ve bu durumun ambulansın kendilerine yardım ulaştırmak amacıyla mahalleye girmesini engellediğini ileri sürdüklerini kaydetmektedir.

67. Mahkeme, ölümün kasten meydana gelmediği ve Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan pozitif yükümlülüklerin ifasındaki muhtemel ihmaller nedeniyle Devletin sorumluluğunun doğabileceği koşullarda gerçekleştiği durumlarda, sorumluların ihmal teşkil eden eylem veya ihmallerinin ölüme doğrudan katkıda bulunup bulunmadığının tespiti amacıyla makamlarca yürütülen soruşturmanın, mutlaka bir ceza soruşturması biçiminde yürütülmesinin gerekmediğini kaydetmektedir: Bu tür durumlarda hukuk veya disiplin yargılaması yeterli olabilir (bk. diğer kararlar arasında, kişilerin başkaları tarafından işlenen şiddet eylemlerine karşı korunması yükümlülüğünün makamlarca ihlal edildiği iddialarına ilişkin olarak: *Mastromatteo/İtalya* [BD], no. 37703/97, §§ 89-90 ve 94-96, AİHM 2002-VIII, *Branko Tomašić ve diğerleri/Hırvatistan*, no. 46598/06, § 64, 15 Ocak 2009 ve *Maiorano ve diğerleri/İtalya*, no. 28634/06, §§ 127-128, 15 Aralık 2009; bir polisin öldürüldüğü terörle mücadele operasyonunun planlanması ve yürütülmesindeki ihmal iddialarına ilişkin olarak; *Ribcheva ve diğerleri/Bulgaristan*, no. 37801/16 ve diğer 2 başvuru, § 129, 30 Mart 2021; patlamamış askeri mühimmatların imhasına ilişkin mevzuatın uygulanmasında Devlet görevlilerinin ihmali söz konusu olduğunda idari tazminat yolunun uygunluğu ve etkililiği hakkında; *Hayri Aslan ve*

diğerleri/Türkiye (k.k.), no. 18751/05, 30 Kasım 2010; *Akdemir ve Evin/Türkiye*, no. 58255/08 ve 29725/09, §§ 53, 55 ve 65, 17 Mart 2015; ve *Özgüç/Türkiye* (k.k.), no. 39649/10, §§ 45-46, 11 Ekim 2016; deprem bağlamında, tazminat amaçlı bir hukuk davasının, olay ve olgular ile sorumlulukları tespit etme ve Sözleşme'nin 2. maddesi amaçları bakımından başvuranlara uygun bir tazminat sağlama imkânı hakkında; *İstanbullu ve Aydın/Türkiye* (k.k.), no. 20793/07 ve 29240/07, §§ 37 ve 41, 29 Eylül 2015).

68. Mahkeme, başvuruların, yargılama idare mahkemeleri önünde halen derdest iken Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunduklarını gözlemlemektedir (yukarıda 27. paragraf). Bu koşullar altında, Anayasa Mahkemesi, başvurunun bu kısmını, olağan hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez bulmuştur (yukarıda 37. paragraf). Üstelik bizzat belirlediği ilkeleri yineleyen bu sonuçtan sapmak için herhangi bir neden görmemektedir.

69. Mahkeme ayrıca, varacağı sonuçları etkileyebilecek nitelikte sonradan ortaya çıkan olgusal unsurları da dikkate alabileceğini hatırlatmaktadır. Bu bağlamda Mahkeme, idare mahkemelerinin bu süre zarfında karar verdiğini (yukarıda 38. paragraf) ve başvuruların oğlunun ölümü ile idareye atfedilebilir hizmet kusuru arasında doğrudan ve kesin bir illiyet bağının kurulamayacağı kanaatine vardıklarını gözlemlemektedir.

70. Mahkeme, başvuruların bu karara karşı Anayasa Mahkemesi önünde bireysel başvuruda bulunduklarını (yukarıda 41. paragraf) ve Devletin yakınlarının yaşamını koruma yükümlülüğünü yerine getirmediğine ilişkin bir şikâyet ileri sürdüklerini (yukarıda 42. paragraf) ve bu şikâyetin, mevcut başvuru kapsamındaki şikâyetlerle aynı şekilde kaleme alındığını kaydetmektedir (yukarıda 64. paragraf).

71. Elindeki son bilgilere göre yargılamanın Anayasa Mahkemesi önünde halen derdest olduğunu dikkate alarak (yukarıda 43. paragraf), Mahkeme, başvuruların şikâyetinin her halükârda vaktinden önce yapıldığı sonucuna varmaktadır.

YARAMUŞ/TÜRKİYE KARARI

72. Dolayısıyla, başvurunun bu kısmı, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy çokluğuyla,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 2 Temmuz 2026 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Andrea Tamietti
Yazı İşleri Müdürü

Arnfinn Bårdsen
Başkan